

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

Факультэт мастацкай культуры
Кафедра рэжысуры

**МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ
ПА ПАДРЫХОЎЦЫ І ВЫКАНАННІ КУРСАВОЙ РАБОТЫ
ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ
«ТРАДЫЦЫЙНАЯ СВЯТОЧНАЯ КУЛЬТУРА БЕЛАРУСІ»**

для спецыяльнасці 1-17 01 05 Рэжысура свят (па напрамках)

Минск 2023

СКЛАДАЛЬНІК:

А. В. Катовіч, дацэнт кафедры рэжысуры, кандыдат культуралогіі

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

Т. Ф. Сухоцкая, дацэнт кафедры культуралогіі УА «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат культуралогіі, дацэнт.

А. Э. Салікаў, дацэнт кафедры маладзёжнай палітыкі сацыякультурных камунікацый Дзяржаўнай установы адукацыі «Рэспубліканскі інстытут вышэйшай школы», кандыдат культуралогіі.

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЕРДЖАННЯ

саветам факультэта мастацкай культуры установы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

(пратакол № 6 ад 31.01.2023 г.)

прэзідыумам навукова-метадычнага савета установы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

(пратакол № 5 ад 15.03.2023 г.)

ЗМЕСТ

I	ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА.....	4
II	СТРУКТУРА І ЗМЕСТ КУРСАВОЙ РАБОТЫ.....	6
III	ПРЫКЛАДНАЯ ТЭМАТЫКА КУРСАВЫХ РАБОТ У ПРАБЛЕМНЫМ ПОЛІ ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ “ТРАДЫЦЫЙНАЯ СВЯТОЧНАЯ КУЛЬТУРА БЕЛАРУСІ”	10
IV	ПАТРАБАВАННІ ДА АБ’ЁМА І АФАРМЛЕННЯ КУРСАВОЙ РАБОТЫ.....	12
V	ПАДРЫХОТЁўКА І АБАРОНА КУРСАВОЙ РАБОТЫ.....	14
VI	КРЫТЭРЫІ АДЗНАКІ КУРСОВОЙ РАБОТЫ	15
VII	ПРЫКЛАДНЫ БІБЛІАГРАФІЧНЫ СПІС ДЛЯ ВЫКАНАННЯ КУРСАВОЙ РАБОТЫ.....	17
VIII	ДАДАТКІ	21
	ДАДАТАК А “Тытульны ліст курсавой работы” (узор)	21
	ДАДАТАК Б “Змест курсавой работы” (узор)	22
	ДАДАТАК В “Бібліяграфічны спіс” (узор)	23

І. ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

У адпаведнасці з вучэбнымі планамі факультэта мастацкай культуры па спецыяльнасці 1-17 01 05 Рэжысура свят (па напрамках): 1-17 01 05-01 Рэжысура свят (народныя), 1-17 01 05-02 Рэжысура свят (тэатралізаваныя). Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Традыцыйная святочная культура Беларусі» ўключае напісанне студэнтамі курсавой работы. Падрыхтоўка, афармленне і абарона курсавой работы па гэтай вучэбнай дысцыпліне спрыяе выкананню наступных задач:

- вызначыць духоўныя, маральныя, пазнавальныя і выхаваўчыя аспекты традыцыйных рытуальна-абрадавых практык беларускага народа ў працэсе фарміравання і дынамічнага развіцця сучаснай святочнай культуры Беларусі;

- раскрыць шляхі міжпакаленнай пераемнасці каляндарных і сямейна-родавых абрадаў ва ўмовах існавання традыцыйнага грамадства;

- вызначыць адукацыйна-выхаваўчы патэнцыял святочных традыцый беларусаў у працэсе супрацьстаяння сусветнай глабалізацыі і фарміравання нацыянальнай ідэнтычнасці сучаснай асобы;

- раскрыць спецыфіку і перспектывы суіснавання і ўзаемадапаўнення традыцыйнай духоўнай спадчыны і сучасных святочных увасабленняў у культурную прастору этнаса;

- вызначыць асноўныя тэндэнцыі і напрамкі фарміравання традыцыйнай і сучаснай святочнай культуры Беларусі;

- раскрыць асаблівасці суіснавання традыцыйных, сучасных гарадскіх і вясковых святочных практык;

- раскрыць духоўны патэнцыял сістэмы дзяржаўных святкаванняў у працэсе фарміравання патрыятызму, гістарычнай памяці, нацыянальнай самасвядомасці сучаснага грамадзяніна Беларусі;

- раскрыць духоўна-эстэтычны патэнцыял прафесійных свят у працэсе фарміравання карпаратыўнай этыкі, павагі да сямейных дынастый, стымулявання развіцця прафесійных кампетэнцый;

- стымуляваць пошукі шляхоў самастойнага вырашэння творчых праблем у працэсе ўвасаблення святочных дзействаў.

Курсавая работа дае магчымасць студэнту актывізаваць набытыя ім *веды*, а менавіта:

- вытокі ўзнікнення і фарміравання святаў беларускай традыцыйнай культуры;

- сістэматызацыю святаў і абрадаў сямейна-родавай накіраванасці і гадавога цыкла па адпаведных каляндарных сегментах;

– асаблівасці структуры рытуальна-абрадавага комплексу і, адпаведна, ролі і месца кожнай складовай гэтай сістэмы ў дачыненні да свят і абрадаў каляндарнай і сямейна-родавай накіраванасці на сучасным этапе;

– сімваліку і семантыку абрадаў і свят беларускай традыцыйнай культуры;

уменні, а менавіта:

– аналізаваць рытуальна-абрадавыя комплексы традыцыйнай і сучаснай святочнай культуры з пазіцый іх гісторыі развіцця, сімвалікі, семантыкі;

– тлумачыць сэнс абрадавых падзей і ролю іх удзельнікаў, выкарыстанне абрадавых атрыбутаў, рытуальнага адзення, страў і г.д.

– вылучаць агульнаацыянальныя, рэгіянальныя і лакальныя асаблівасці рытуальна-абрадавых комплексаў беларускай традыцыйнай культуры пры падрыхтоўцы, арганізацыі і правядзення святаў народнага календара ў адпаведнасці з асаблівасцямі іх бытвання.

– адрозніваць традыцыйныя кампаненты абрадаў ад сучасных іншакультурных запазычанасцяў і інавацый урбанізаванага асяроддзя,

– уменне лагічна і аргументавана выкладаць свае думкі.

навыкі і методыкі, а менавіта:

– навыкі карыстання навуковай і даведачнай літаратурай для стварэння ўласнай базы даных аб традыцыйных і сучасных святочных практыках, для стварэння інавацыйных праектаў па ўвасабленні сучасных форм святочнай культуры;

– методыка раскрыцця структурна-функцыянальных складовых традыцыйных і сучасных форм святочнай культуры.

магчымасці, а менавіта:

– раскрыць свае здольнасці да пошуку і сістэматызацыі навуковай інфармацыі.

Курсавая работа дазваляе выкладчыку пракантраляваць узровень і якасць ведаў, атрыманых студэнтам у працэсе вывучэння вучэбнай дысцыпліны «Традыцыйная святочная культура Беларусі», і ацаніць яго здольнасць прымяняць гэтыя веды ў вырашэнні прафесійных задач.

На падрыхтоўку і абарону курсавой работы па вучэбнай дысцыпліне «Традыцыйная святочная культура Беларусі» прадугледжана 20 гадзін.

II. СТРУКТУРА І ЗМЕСТ КУРСАВОЙ РАБОТЫ

Структура курсавой работы павінна адпавядаць сучасным патрабаванням да напісання навуковага даследавання і складаецца з наступных частак:

- тытульны ліст;
- змест;
- уводзіны;
- асноўная частка, якая ўключае главы (1 і 2) і раздзелы (1.1, 1.2; 2.1, 2.2);
- заключэнне;
- бібліяграфічны спіс;
- дадатак (пры неабходнасці).

2.1 Тытульны ліст курсавой работы

На тытульным лісце курсавой работы павінны быць указаны: ведамасная прыналежнасць установы адукацыі; назва ўстановы адукацыі, факультэта і кафедры, на якой выканана работа; тып работы (курсавая); тэма работы; звесткі аб аўтары (курс, група, прозвішча, імя, імя па бацьку студэнта); звесткі аб навуковым кіраўніку (вучоная ступень, званне і пасада, прозвішча, імя, імя па бацьку); дата допуску да абароны і подпіс загадчыка кафедры; месца і год прадстаўлення работы да абароны (Дадатак А). Нумар старонкі на тытульны ліст не ставіцца.

2.2 Змест курсавой работы

Уключае назвы глаў, раздзелаў з указаннем нумару старонкі, з якой пачынаецца адпаведная частка работы (Дадатак Б).

2.3 Уводзіны

Ва ўводзінах фармулююцца: абгрунтаванне тэмы работы (прычыны яе выбару), яе актуальнасць і навізна (ступень распрацаванасці); аб'ект і прадмет вывучэння; мэта і задачы работы; метады аналізу; структура працы.

Першы абзац уводзін прысвячаецца агульнаму зместу работы, абгрунтаванню тэмы курсавой работы – прычын яе выбару студэнтам, яе актуальнасці і навізны (ступень распрацаванасці). Тут пажадана коратка і выразна адказаць на два пытанні: чаму вы звярнуліся да гэтай тэмы? і ў чым вы бачыце яе важнасць, неабходнасць для рэжысёра свят?

Аб'ект і прадмет вывучэння вызначаюць вызначаныя межы і накіраванасць распрацоўкі аналізуюмага матэрыялу. *Аб'ект* (як больш шырокае паняцце) – прастора даследавання, пэўная вобласць, тое поле, у якім знаходзіцца прадмет, які вы збіраецеся падрабязна вывучаць. *Прадмет* – гэта

пэўная частка аб'екта, аспект, які вывучаецца ў рабоце. Іншымі словамі, аб'ект – тое, што вывучаецца, а прадмет – з якога боку гэта вывучаецца. Фармуліроўка аб'екта даследавання звычайна мае больш шырокі характар, фармуліроўка ж прадмета блізкая да тэмы курсавой працы. Аб'ектам часцей за ўсё выбіраецца традыцыйная святочная культура, а прадметам – непасрэднае свята (кола свят аднаго цыкла) або іншых святочных форм.

Важная частка ўводзін адводзіцца пад выразна сфармуляваныя *мэту і задачы* курсавой работы. *Мэта* – максімум, якога студэнт павінен дасягнуць у сваім даследаванні. Неабходна памятаць, што мэтай працы не можа быць сам працэс вывучэння (“прааналізаваць...”, “вывучыць...”), а толькі яго вынік (“выявіць асаблівасці структуры...”, “абгрунтаваць асаблівасці і формы правядзення...”, “вызначыць характэрныя рысы... на асновы аналізу...”). Задачы даследавання – гэта этапы, якія абавязкова трэба прайсці пры падрыхтоўцы работы, у дасягненні пастаўленай мэты. Часцей за ўсё: колькасць задач, пастаўленых ў рабоце, адпавядае колькасці раздзелаў ў главах, і наадварот.

Ва ўводзінах неабходна таксама пералічыць усе выкарыстаныя ў працы *метады навуковага даследавання* (агульнанавуковыя і спецыяльныя). Метады навуковага даследавання – гэта спосабы, якія дазваляюць студэнту вырашаць задачы, пастаўленыя ў курсавой рабоце і дасягаць заяўленай мэты даследавання.

Завяршае ўводзіны кароткае апісанне структуры курсавой работы з указаннем колькасці кіраўнікоў і наяўнасці дадаткаў. Часцей за ўсё увядзенне займае каля двух-трох старонак тэксту.

2.4 Першая глава курсавой работы

Першая глава курсавой работы з'яўляецца навукова-тэарэтычным даследаваннем, якое раскрывае тэндэнцыі развіцця свята (абраду або асобнай часткі, іншых святочных форм) на розных гістарычных этапах. У гэтай главе неабходна:

- прааналізаваць навуковы працы, у якіх выкладзены асноўныя навуковыя палажэнні адносна аб'екта і прадмета даследавання;

- на аснове вывучэння гістарычных, архіўных і фальклорных крыніц разгледзець агульнанацыянальныя традыцыі, тэрытарыяльныя і мясцовыя асаблівасці правядзення свята (абраду або асобнай часткі, іншых святочных форм): лакалізацыя, храналогія, міфасемантыка і структура свята (абраду або асобнай часткі), удзельнікі і жанравы склад абрадавых твораў; абрадава-рытуальныя дзеянні, атрыбуты, адзенне і г.д.;

- указваюцца артэфакты народнай культурнай спадчыны, якія з'яўляюцца актуальнымі менавіта пры мастацкім увасабленні свята (абраду

або асобнай часткі, іншых святочных форм) у сучаснай сацыякультурнай прасторы.

Як правіла, першая глава складаецца з 2–3 раздзелаў, якія маюць рэфератную аснову.

2.5 Другая глава курсавой работы

Першая глава прадугледжвае разгледзіць:

– сучасны стан свята (абраду або асобнай часткі, іншых святочных форм);

– практычную накіраванасць і выкарыстанне ў дзейнасці устаноў культуры і мастацтва па адраджэнні, захаванні і развіцці народных традыцый у сучаснай святочнай культуры Беларусі,

– творчае пераасэнсаванне і стварэнне на аснове мастацкіх здабыткаў мінулых пакаленняў новых святочных формаўтварэнняў.

Як правіла, другая глава складаецца з 2–3 раздзелаў і ўключае вынікі самастойнай працы над стварэннем свята (абраду або асобнай часткі, іншых святочных форм).

2.6 Заключэнне

Заключэнне курсавой работы – галоўны вынік ўсяго навуковага даследавання. Гэта тая, частка на якую звяртаюць асаблівую ўвагу. Яна дэманструе ўменне аўтара рабіць высновы, структураваць інфармацыю, выбіраць толькі галоўнае з праведзенай работы. Правільнае напісанае і аформленае заключэнне, як правіла, павышае выніковую ацэнку.

У заключэнні прыводзяцца асноўныя вынікі і зробленыя на іх аснове вывады па кожнай з пастаўленых задач курсавой работы. Кожнае з заключэнняў фармулюецца 5–7 сказамі.

2.7 Бібліяграфічны спіс

Бібліяграфічны спіс змяшчае назвы навуковых крыніц, выкарыстаных студэнтам пры распрацоўцы тэмы курсавой работы. Ён павінен ўключаць не менш за 10-15 найменняў. Пры наяўнасці ў студэнта публікацый па праблеме, яны таксама ўключаюцца ў спіс. Аб'ём і якасць выкарыстаных навуковых крыніц і інтэрнэт-рэсурсаў паказвае наколькі аўтар курсавой работы валодае праблематыкай сваёй работы. Бібліяграфічны спіс літаратуры складаецца ў алфавітным парадку ў адпаведнасці з міждзяржаўнымі стандартамі (Дадатак В).

2.8 Дадаткі

Гэтая частка курсавой работы ўяўляе сабой дадатковыя структураваныя матэрыялы, якім студэнт карыстаўся падчас працы, але самастойнага значэння не мае і таму прыводзіцца асобна, па-за тэкстам. Формы дадаткаў разнастайныя. Разам з традыцыйнымі формамі (ілюстрацыі, схемы, табліцы, ксеракопіі, копіі архіўных або рэдкіх дакументаў) да тэксту курсавой работы могуць прыкладацца аўдыя- і відэаматэрыялы, электронныя версіі змястоўных тэкстаў і інш.

Дадаткі размяшчаюцца ў канцы курсавой работы пасля бібліяграфічнага спіса. Дадаткі пазначаюць вялікімі літарамі алфавіта, пачынаючы з літары А, напрыклад: ДАДАТАК А, ДАДАТАК Б і далей назва прыведзенага матэрыяла, у якой раскрываецца яго змест. У межах кожнага дадатку ілюстрацыі, фотаздымкі, малюнкi, табліцы, схемы і г.д. нумаруюцца (напрыклад, Малюнак 3) і падпісваюцца.

На ўсе матэрыялы дадаткаў (тэксты, малюнкi, табліцы, фотаздымкі і г.д.) павiнны быць спасылкі ў тэксце курсавой работы, напрыклад (Дадатак А, мал. 3).

III. ПРЫКЛАДНАЯ ТЭМАТЫКА КУРСАВЫХ РАБОТ У ПРАБЛЕМНЫМ ПОЛІ ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ “ТРАДЫЦЫЙНАЯ СВЯТОЧНАЯ КУЛЬТУРА БЕЛАРУСІ”

1. Праблемы захавання нематэрыяльнай культурнай спадчыны Беларусі.
2. Аб’екты нематэрыяльнай культурнай спадчыны Беларусі: абрады, абрадавыя практыкі і гульні.
3. Дзяржаўная праграма “Культура Беларусі” як вызначэнне стратэгічных кірункаў культурнага будаўніцтва ў Рэспубліцы Беларусь.
4. Народны каляндар як комплекс традыцыйных вераванняў і абрадавых практык.
5. Беларускае народнае свята “С” як састаўная частка беларускага народнага календара (структура, гісторыя паходжання, сучасны стан аднаго з святаў беларускага народнага календара).
6. Абыходныя абрады ў святочнай культуры беларусаў.
7. Праводныя абрады ў святочнай культуры беларусаў.
8. Адлюстраванне архаічных культураў (продакў, агню, зямлі, вады, раслін, жывёл) і вераванняў у святочнай культуры.
9. Фальклорнае свята “С” (на базе ЦДАДМ, СДК, раённага аддзела культуры, абласнога метадычнага цэнтра народнай творчасці і інш. устаноў культуры і адукацыі, якія працуюць ў сферы культуры).
10. Асноўныя атрыбуты святочнай культуры беларусаў (гісторыя паходжання і выкарыстання ў традыцыйным жыцці і на сучасным этапе).
11. Прынцыпы адаптацыі каляндарнага абраду да ўмоў сучаснага горада.
12. Традыцыйнае сямейна-родавае свята (вяселле, радзіны, провады ў войска і інш.) ва ўмовах сучаснага этнаграфічнага музея або аграсядзібы.
13. Народнае хрысціянства як феномен традыцыйнай народнай культуры.
14. Народная музыка і выканальніцкае майстэрства ў кантэксце святочнай культуры беларусаў.
15. Батлейка, народная драма: вытокі, рэпертуар, бытаванне
16. Рыцарскія турніры ў кантэксце гісторыка-культурнай спадчыны Беларусі.
17. Балі і карнавалы беларускай шляхты: этыкет, атрыбутыка, склад дзеянняў.
18. Дзяржаўныя свята Рэспублікі Беларусь: гісторыя і характар бытавання.

19. Структура і мастацкія формы дзяржаўных свят Беларусі.
20. Афіцыйныя цырымоніі: гістарычны аспект і сучаснасць.
21. Мемарыяльныя і літаратурна-мастацкія святы.
22. Святкаванне юбіляў заснавання беларускіх гарадоў.
23. Святкаванне знакамітых асоб і памятных дат краіны.
24. Свята вёскі: традыцыі і сучасныя тэндэнцыі.
25. Свята горада: традыцыі і сучасныя тэндэнцыі.
26. Святочныя традыцыі нацыянальных меншасцей.
27. Развіццё моладзевай святочнай культуры ў Беларусі.
28. Сучасныя формы правядзення прафесійных свят у Беларусі.
29. Станаўленне і развіццё спартыўных масавых свят.
30. Міжнародны рух “Ноч музеяў” на сучасным этапе.
31. Міжнародны рух “Бібліяноч” на сучасным этапе.
32. Фестываль фальклору як сучаснае святочнае формаўтварэнне.
33. Фестываль тэатральнай творчасці як сучаснае святочнае формаўтварэнне.
34. Фестываль вулічнага мастацтва як сучаснае святочнае формаўтварэнне.
35. Фестываль сучаснай святочнай культуры (паходжанне, семантыка, ход правядзення).
36. Святочныя новаўтварэнні: паходжанне, віды, семантыка.
37. Кансалідуемая роля рэспубліканскіх конкурсаў “Жанчына года”.
38. Умацавання духоўна-маральных асноў сям’і: рэспубліканскі конкурс “Сям’я года”.

IV. ПАТРАБАВАННІ ДА АБ'ЁМА І АФАРМЛЕННЯ КУРСАВОЙ РАБОТЫ

Аб'ём курсавой работы (без бібліяграфічнага спіса і дадаткаў) не менш 20 старонак камп'ютарнага тэксту.

Тэкст курсавой работы друкуецца на адным баку аркуша белага паперы фармату А4 (210x297 мм) з выкарыстаннем тэкставага рэдактара Word, шрыфт Times New Roman памерам 14 пунктаў, міжрадковы інтэрвал – 18 пунктаў, выраўноўванне тэксту па шырыні аркуша. Палі: левае – 3 см, правае – 1 см, верхняе і ніжняе – 2 см. Мова напісання курсавой работы – *беларуская і руская*.

Шрыфт павінен быць прамым, выразным, чорнага колеру. Дазваляецца выкарыстоўваць камп'ютарныя магчымасці для акцэнтавання ўвагі на асобных словах, тэрмінах, выразах (ужываць курсіўнае, паўтлустае напісанне, падкрэсліванне і г. д.).

Курсавая работа павінна мець агульную нумарацыю старонак (уключаючы бібліяграфічны спіс і дадаткі). Першай старонкай з'яўляецца тытульны ліст, на якім нумар старонкі не ставіцца, другой – змест, з якога і пачынаецца нумарацыя старонак. Нумарацыя старонак ставіцца арабскімі лічбамі ў цэнтры ніжняй часткі старонкі.

Асаблівай увагі і афармлення патрабуюць структурныя часткі курсавой работы: тытульны ліст, змест, уводзіны, главы, раздзелы і падраздзелы, заключэнне, бібліяграфічны спіс, дадаткі.

Загалоўкі структурных частак курсавой работы ЗМЕСТ, УВОДЗІНЫ, ГЛАВА, ЗАКЛЮЧЭННЕ, БІБЛІАГРАФІЧНЫ СПІС, ДАДАТАК друкуюць вялікімі літарамі ў сярэдзіне радка тлустым шрыфтам памерам 14 пунктаў. Кожная структурная частка пачынаецца з новай старонкі. Загалоўкі структурных частак курсавой работы «Змест», «Уводзіны», «Заключэнне», «Бібліяграфічны спіс», «Дадаткі» не нумаруюцца.

Главы, раздзелы нумаруюцца арабскімі лічбамі без знака №. Нумар главы ставіцца пасля слова «ГЛАВА 1 АСНОЎНЫЯ...» без кропкі пасля лічбы. Раздзелы нумаруюцца ў межах кожнай главы. Нумар раздзела ўключае нумар главы і парадкавы нумар раздзела, якія раздзелены кропкай. Напрыклад, «1.2 Аналіз...» – другі раздзел першай главы.

У канцы загалоўкаў глаў, раздзелаў кропку не ставяць. Калі заглавак складаецца з двух ці болей сказаў, іх раздзяляюць кропкай (кропкамі), апошні сказ – без кропкі. Кавычкі у назвах глаў і раздзелаў адсутнічаюць.

Адлегласць паміж загалоўкамі і тэкстам павінна складаць 2 міжрадковыя інтэрвалы.

Бібліяграфічны спіс, які завяршае асноўную частку работы, складаецца ў алфавітным парадку і афармляецца ў адпаведнасці з патрабаваннямі ВАК Рэспублікі Беларусь «Узор афармлення бібліяграфічнага апісання ў спісе крыніц, якія прыводзяцца ў дысертацыі і аўтарэфераце» (<http://www.vak.org.by/bibliographicDescription>). Прыклады некаторых узораў бібліяграфічнага афармлення: гл. Дадатак В.

V. ПАДРЫХТОЎКА І АБАРОНА КУРСАВОЙ РАБОТЫ

Пры падрыхтоўцы курсавой работы студэнт мае магчымасць двойчы кансультавацца з кіраўніком. Першая кансультацыя прысвячаецца абмеркаванню тэмы, праблематыцы, агульнага плана і літаратуры і іншых крыніц па курсавой рабоце. Другая кансультацыя прадугледжвае праверку кіраўніком выкананага студэнтам плана работы на курсавой работай, абмеркаванне вынікаў і іншых пытанняў, якія ўзніклі падчас працы над навуковым даследаваннем. На другую кансультацыю студэнт можа з'явіцца толькі пасля таго, як ім прааналізаваны пэўны шэраг першакрыніц. Кансультацыі спыняюцца за тры тыдні да здачы курсавой работы.

Курсавая работа прадстаўляецца ў гатовым надрукаваным выглядзе за 15 дзён да прызначанай даты абароны.

Абарона курсавой работы адбываецца ў прысутнасці камісіі выкладчыкаў кафедры (не менш за 2 членаў), у якую абавязкова ўваходзіць кіраўнік курсавой работы. Абарона складаецца з трох этапаў. *Першы* – кароткі даклад студэнта па змесце даследавання. Ён уключае ў сябе абгрунтаванне выбару тэмы, мэту і задачы работы, аб'ект і прадмет даследавання, вынікі, да якіх студэнт прыйшоў у выніку сваёй даследчай работы (3-5 хвілін). Гэты этап прадугледжвае выкарыстанне прэзентацыі (не больш за 10–12 слайдаў). *Другі* – адказы на пытанні членаў камісіі. *Трэці* – выніковая ацэнка за курсавую работу. Кіраўнік вызначае ступень адпаведнасці (неадпаведнасці) патрабаванням, што прад'яўляюцца да такога роду навуковых работ; яе галоўных вартасцей і недахопаў; паўнаты тэарэтычных ведаў і практычных навыкаў, валодання гэтым матэрыялам студэнтам на абароне курсавой работы.

Адзнака за курсавую работу можа быць павялічана або паменшана, калі студэнт адказвае \ не адказвае на дадатковыя пытанні па тэме сваёй работы; калі работа была здадзена не своєчасова.

VI. КРЫТЭРЫ І АДЗНАКІ КУРСОВОЙ РАБОТЫ

10 балаў – выкананы ўсе патрабаванні да курсавой работы. Яе змест, структура, прапорцыі, аб'ём і афармленне адпавядаюць патрабаванням. Ступень складанасці высокая. У заключэнні прысутнічаюць вывады, якія адпавядаюць пастаўленым задачам. Бібліяграфічны спіс поўны, адказвае тэме, аформлены ў адпаведнасці з патрабаваннямі. Студэнт наведваў кансультацыі. Работа была здадзена для праверкі згодна тэрміна. У ходзе абароны дадзены поўныя адказы на ўсе пытанні, якія дэманструюць паглыбленыя веды студэнта па ўсіх частках вучэбнай дысцыпліны «Традыцыйная святочнай культура Беларусі» і трывалыя аналітычныя навыкі. Студэнт прадэманстраваў прэзентацыю па тэме курсавой работы і ўмела ёй карыстаўся пры абароне. Работу адрознівае высокая ступень самастойнасці, актуальнасць тэмы і высокую якасць выканання. Работа дэманструе сталасць і зацікаўленасць аўтара прадметам вывучэння і можа стаць пачаткам больш шырокага даследавання.

9 балаў – усе патрабаванні да курсавой работы выкананы. Змест, структура, аб'ём і яе афармленне адпавядаюць патрабаванням. Агляд літаратуры адпавядае тэме і асноўных пытаннях навуковай работы. У заключэнні прысутнічаюць разгорнутыя вывады, якія адпавядаюць пастаўленым задачам. Бібліяграфічны спіс поўны, адказвае тэме, аформлены ў адпаведнасці з патрабаваннямі. Ступень складанасці работы высокая. Студэнт наведваў кансультацыі. Работа была здадзена для праверкі згодна тэрміна. Студэнт прадэманстраваў прэзентацыю па тэме курсавой работы і ўмела ёй карыстаўся пры абароне. У ходзе абароны дадзены поўныя адказы на ўсе пытанні.

8 балаў – аб'ём і змест работы адпавядаюць патрабаванням. У працы прысутнічаюць усе неабходныя структурныя элементы. У заключэнні прысутнічаюць вывады, якія адпавядаюць пастаўленым задачам. Бібліяграфічны спіс поўны, адказвае тэме, аформлены ў адпаведнасці з патрабаваннямі. Памылкі ў афармленні курсавой работы нязначныя. Студэнт наведваў кансультацыі. Работа была здадзена для праверкі згодна тэрміна. Студэнт прадэманстраваў прэзентацыю па тэме курсавой работы. У ходзе абароны дадзены поўныя адказы на большасць пытанняў.

7 балаў – аб'ём і змест працы ў цэлым адпавядаюць патрабаванням. У рабоце прысутнічаюць усе неабходныя структурныя элементы. Аднак маюцца недакладнасці ў абагульненнях і выніках. Бібліяграфічны спіс адпавядае тэме курсавой работы, але яго афармленне не ўсюды адпавядае патрабаванням. Памылкі ў афармленні курсавой работы нязначныя. Студэнт наведваў кансультацыі. Работа была здадзена для праверкі згодна тэрміна. Студэнт

прадэманстраваў прэзентацыю па тэме курсавой работы. У ходзе абароны дадзены здавальняючыя адказы на большасць пытанняў.

6 балаў – змест работы вельмі сціслы, абмежаваны і не ў поўным аб’ёме раскрывае тэму работы. Пры гэтым усе абавязковыя элементы структуры курсавой работы выкананы і адпавядаюць патрабаванням, але парушана прапорцыя памераў глаў, раздзелаў да агульнага аб’ёму ўсёй работы, маюцца адхіленні ад графіка прадстаўлення працы, бібліяграфічны спіс змяшчае малую колькасць крыніц або аформлены з памылкамі. Студэнт наведваў кансультацыі. Работа была здадзена для праверкі згодна тэрміна. Прэзентацыя, якой карыстаўся студэнт, недастаткова адпавядае тэме курсавой работы. На абароне дадзены адказы не на ўсе пытанні.

5 балаў – змест работы адпавядае прапанаванай структуры, але парушана прапорцыя памераў глаў, раздзелаў да агульнага аб’ёму усёй работы. Ступень складанасці работы невысокая. Не выконваўся графік наведвання кансультацыя і тэрмінаў здачы курсавой работы для праверкі. У афармленні прысутнічаюць недахопы. Не выкарыстоўвалася прэзентацыя або не дастаткова адпавядала тэме курсавой работы. На абароне на большасць зададзеных пытанняў дадзены няпоўныя або недавальняючыя адказы.

4 балы – уключае ўсе абавязковыя элементы структуры курсавой работы, але яны выкананы не ў поўнай адпаведнасці з патрабаваннямі. Узровень самастойнасці працы нізкі. У афармленні работы адзначаны адхіленні ад прапанаваных патрабаванняў. Не выконваўся графік наведвання кансультацыя і тэрмінаў здачы курсавой работы для праверкі. На абароне не дадзены адказы на ўсе ці большасць зададзеных пытанняў. Не выкарыстоўвалася прэзентацыя.

3 балы – праца не ўтрымлівае аднаго або некалькіх неабходных элементаў, якія з’яўляюцца абавязковымі ў курсавой рабоце па вучэбнай дысцыпліне (адсутнічае заключэнне або спіс першакрыніц г.д). Не выконваўся графік наведвання кансультацыя і тэрмінаў здачы курсавой работы для праверкі.

2 балы – тэма работы сфармулявана; тэкст жа цалкам запазычаны з чужых работ і мае несамастойны характар.

1 бал – змест курсавой работы не адпавядае тэме. Не выконваўся графік наведвання кансультацыя і тэрмінаў здачы курсавой работы для праверкі.

0 балаў – курсавая работа не прадстаўлена, не выконваўся графік наведвання кансультацыя і тэрмінаў здачы курсавой работы для праверкі.

VII. ПРЫКЛАДНЫ БІБЛІАГРАФІЧНЫ СПІС ДЛЯ ВЫКАНАННЯ КУРСАВОЙ РАБОТЫ

Асноўная

Котович, О. В. Сакральны мир традыцыі. 99 уроков народнай культуры / *О. Котович, Я. Крук.* – Мінск : Адукацыя і выхаванне, 2018. – 578 с.

Кодекс Рэспублікі Беларусь о культуре от 20 июля 2016 года № 413-3.

Махлина, С. Т. Семиотика культуры повседневности : учеб. для студентов высших учебных заведений, обучающихся по гуманитарным направлениям / *С. Т. Тевельевна.* - 2-е изд., доп. - Москва : Юрайт, 2020. – 253.

Монина, Н. П. История и теория праздничной культуры [Электронный ресурс] : учеб. пособие : в 6 частях [16+] / *Н. П. Монина* ; Омский государственный университет им. Ф. М. Достоевского. – Омск : Омский государственный университет им. Ф.М. Достоевского (ОмГУ), 2019. – Часть 6. История праздничной культуры России Нового и Новейшего времени. – 220 с. – Режим доступа: <https://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=575856>

Дадатковая

Беларусы : у 12 т. / НАН Беларусі, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя К. Крапівы. – Мінск : Беларус. навука. – Т. 5 : Сям'я / *В.К. Бандарчык [і інш.]*. – 2001. – 375 с.

Беларусы : у 12 т. / НАН Беларусі, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя К. Крапівы. – Мінск : Беларус. навука. – Т. 6 : Грамадскія традыцыі / *В. Ф. Бацяеў [і інш.]*. – 2002. – 606 с.

Беларуская вуснапаэтычная творчасць: падруч. для студэнтаў філал. спец. ВУН / *К.П. Кабашнікаў [і інш.]*. – 2-е выд., перапрац. – Мінск: Лексіс, 2000. – 512 с.

Беларуская міфалогія : энцыкл. слоўнік / рэдкал.: *С. Санько* (гал. рэд.) [і інш.] ; склад. *І. Клімковіч.* – 2-е выд., дап. – Мінск : Беларусь, 2006. – 599 с.

Беларускі фальклор: хрэстаматыя / склад. *К.П. Кабашнікаў [і інш.]*. – Мінск: Вышэйшая школа, 1985. – 749 с.

Беларускі фальклор: энцыклапедыя: у 2 т. / рэдкал.: *Г.П. Пашкоў* (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: БелЭН, 2005–2006.

Беларусы: Т. 7: Вусная паэтычная творчасць / НАНБ; *Г. А. Барташэвіч*, [і інш.]; рэдкал.: *В.М. Бялявіна [і інш.]*. – 2004. – 586 с.

Беларускі народны каляндар/ аўт.-уклад. *А. Ю. Лозка.* – Мінск : Полымя, 1992. – 205 с.

Валодзіна, Т.В. Семантыка рэчаў ў духоўнай спадчыне беларусаў / Т.В. Валодзіна. – Мінск, 1999. – 160 с.

Государственная программа ”Культура Беларуси“ на 2021 – 2025 годы.

Грамадскі быт і культура сельскага насельніцтва Беларусі / В.К. Бандарчык [і інш.]. – Мінск : Навука і тэхніка, 1993. – 256 с.

Гульні, забавы, ігрышчы / рэдкал.: А.С.Фядосік [і інш.]. – Мінск : Беларус. навука, 1996. – 534 с.

Гуд, П. А. Ад Каляд да Пакроваў / П. А. Гуд ; рэд.-склад. Л. І. Жук. – Мінск : Красіка-Прынт, 2000. – 223 с. – (Беларусь святочная).

Гуд, П. А. Беларускі купальскі комплекс і семантыка абрадавых дзей / П. А. Гуд. – Мінск : Тэхнапрынт, 1999. – 221 с.

Гуд, П. А. Беларускі кірмаш / П. А. Гуд, Н. І. Гуд. – Мінск : Полымя, 1996. – 268 с.

Жыццядвечны лад. Беларускія народныя прыкметы і павер’і / уклад., прадм. і пер. У. Васілевіча. – Мінск : Мастац. літ., 1998. – Кн. 2. – 607 с.

Земляробчы каляндар: абрады і звычаі / Акад. навук БССР, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору; [рэд. кал.: В. К. Бандарчык, К. П. Кабашнікаў, А. С. Фядосік (гал. рэд.) ; уклад., класіфікацыя, сіст. матэрыялаў і камент. А. І. Гурскага; уступ. арт. А. І. Гурскага, А. С. Ліса]. – Мінск : Навука і тэхніка, 1990. – 405 с.

Зямля стаіць пасярод свету... / уклад., прадм., пераклад, бібл. У. Васілевіча. – Мінск : Маст. літ., 1996. – 591 с. – (Беларускія народныя прыкметы і павер’і ; кн. 1.)

Зямная дарога ў вырай/ уклад., прадм., пер. У. Васілевіча. – Мінск : Маст. літ., 1999. – 654 с. – (Беларускія народныя прыкметы і павер’і ; кн. 3.)

Каляндарна-абрадавая паэзія / А. С. Ліс, А. І. Гурскі, В. М. Шарая, У. М. Сівіцкі ; Нац. акад. навук Беларусі, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя К. Крапівы ; навук. рэд. А. С. Фядосік. – Мінск : Беларус. навука, 2001. – 515 с.

Катовіч, А. Веснавыя святы : навук.-папуляр. выд. : у 2 кн. / А. Катовіч, Я. Крук. – Мінск : Мастац. літ., 2005. – Кн. 1. – 359 с.

Катовіч, А. Веснавыя святы : навук.-папуляр. выд. : у 2 кн. / А. Катовіч, Я. Крук. – Мінск : Мастац. літ., 2005. – Кн. 2. – 413 с.

Катовіч, А. Зімовыя святы : навук.-папуляр. выд. / А. Катовіч, Я. Крук. – Мінск : Мастац. літ., 2004. – 119 с.

Катовіч, А. Летнія святы : навук. выд. : у 2 кн. / А. Катовіч, Я. Крук. – Мінск : Адукацыя і выхаванне, 2009. – Кн. 1. – 368 с.

Катовіч, А. В. Мікольская “Свяча” – феномен абрадавай практыкі беларусаў (в. Чарапы Шклоўскага раёна Магілёўскай вобласці) / Аксана Катовіч, Янка Крук. – Мінск : Інбелкульт, 2013. – 93 с.

Котович, О. В. Белорусская свадьба в пространстве традиционной культуры / О. Котович, Я. Крук. – Минск : Адукацыя і выхаванне, 2012. – 848 с.

Крук, І. І. Следам за сонцам: Бел.нар.каляндар: Дапаможнік для педагогаў дзіцячых дашк. устаноў / І.І. Крук. – Мінск : Ураджай, 1998. – 216 с.

Крук, Я. Сімволіка беларускай народнай культуры : навук. выд. / Я. Крук. – Мінск : Беларусь, 2011. – 430 с.

Кухаронак, Т. Маскі ў каляндарнай абраднасці беларусаў / Т. Кухаронак. – Мінск : Ураджай, 2001. – 238 с.

Лозка, А. Беларуская батлейка. Каляндарныя і абрадавыя гульні / А. Лозка. – Мінск : Тэхналогія, 1997. – 183 с.

Мальдзіс, А. І. Беларусь у люстэрку мемуарнай літаратуры XVIII стагоддзя: Нарысы быту і звычаяў / А.І. Мальдзіс. – Мінск : Мастацкая літаратура, 1982. – 256 с.

Міфалогія беларусаў : энцыкл. слоўн. / склад.: І. Клімковіч, В. Аўтушка; навук. рэд. : Т. Валодзіна, С. Санько. – Мінск : Беларусь, 2011. – 607 с.

Народны тэатр / уклад. М.А. Каладзінскі. – Мінск: Беларус. навука, 2004. – 554с.

Народная культура Беларусі: энцыкл. даведнік / рэд. В.С. Цітоў. – Мінск: БелЭН, 2002. – 431 с.

Сержпутоўскі, А. К. Прымхі і забабоны беларусаў-палешукоў / А. К. Сержпутоўскі. – Мінск : Універсітэцкае, 1998. – 302 с.

Традыцыйная мастацкая культура беларусаў: у 6 т. / Т. Б. Варфаламеева, В. І. Басько, М. А. Козенка [і інш.]. – Мінск : Беларуская навука, 2001–2010. – Т. 1 : Магілёўскае Падняпроўе, 2001. – 797 с.

Традыцыйная мастацкая культура беларусаў: у 6 т. / Т. Б. Варфаламеева, А. М. Боганева, М. А. Козенка [і інш.]. – Мінск : Беларуская навука, 2001 – 2010. – Т. 2 : Віцебскае Падзвінне, 2004. – 910 с.

Традыцыйная мастацкая культура беларусаў: у 6 т. / аўт. ідэі Т.Б. Варфаламеева; агул. рэд. Т. Б. Варфаламеева. – Т. 3: Гродзенскае Панямонне. У 2 кн. Кн. 1 / В. І. Басько [і інш.]. – Мінск : Выш. шк., 2006. – 608 с.

Традыцыйная мастацкая культура беларусаў: у 6 т. / аўт. ідэі Т.Б. Варфаламеева; агул. рэд. Т. Б. Варфаламеева. – Т. 3: Гродзенскае Панямонне. У 2 кн. Кн. 2 / А. М. Боганева [і інш.]. – Мінск : Выш. шк., 2006. – 736 с.

Традыцыйная мастацкая культура беларусаў: у 6 т. / аўт. ідэі Т.Б. Варфаламеева; агул. рэд. Т. Б. Варфаламеева. – Т. 4: Брэсцкае Палессе. У 2 кн. Кн. 2 / А. М. Боганева [і інш.]. – Мінск: Выш. шк., 2009. – 863 с.

Традыцыйная мастацкая культура беларусаў: у 6 т. / аўт. ідэі Т.Б. Варфаламеева; агул. рэд. Т. Б. Варфаламеева. – Т. 5: Цэнтральная Беларусь. У 2 кн. Кн. 1 / В. І. Басько [і інш.]. – Мінск: Выш. шк., 2010. – 847 с.

Цітоў, А. К. Гарадская геральдыка Беларусі / А. К. Цітоў. – Мінск :
Полымя, 1989. – 207 с.

Фядотаў, А.Г. Свята беларускага пісьменства ў школе / А.Г. Фядотаў. –
Мінск : Беларуская навука, 2000. – 56 с.

VIII. ДАДАТКІ

ДАДАТАК А

УСТАНОВА АДУКАЦЫІ «БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ КУЛЬТУРЫ І МАСТАЦТВАЎ»

Факультэт мастацкай культуры
Кафедра рэжысуры

Курсавая работа здадзена:

«___» _____ 20__ г.

Курсавая работа абаронена:

«___» _____ 20__ г.

Культ ушанавання продкаў у традыцыйнай культуры беларусаў

КУРСАВАЯ РАБОТА

Спецыяльнасць РЭЖЫСУРА СВЯТ

Напрамак спецыяльнасці РЭЖЫСУРА СВЯТ (НАРОДНЫЯ або
ТЭАТРАЛІЗАВАННЯ)

Выканаў

студэнт 314 групы

Юрэвіч Аляксей Віктаравіч

Навуковы кіраўнік

дацэнт

Катовіч А.В.

Мінск, 2023

**Узор афармлення зместу курсавой работы
(аб’ем не менш 20 старонак)**

ЗМЕСТ

УВОДЗІНЫ	4
ГЛАВА 1 МІФАСЕМАНТЫКА АБРАДУ ЮР’Я.....	6
1.1 Традыцыйная культура Гродзеншчыны ў працах этнографу і фалькларыстаў XIX – пачатку XX ст.	6
1.2 Генезіс і структура юраўскай абраднасці	9
ГЛАВА 2 СВЯТА ЮР’Я У ДОМЕ КУЛЬТУРЫ В. АХОНАВА ДЗЯТЛАЎСКАГА РАЁНА ГРОДЗЕНСКАЙ ВОБЛАСЦІ	12
2.1 Гістарычныя, этнаграфічныя ўмовы правядзення свята Юр’е ў в. Ахонава.....	13
2.2 Этапы практычнага ўвасаблення свята Юр’е.....	18
ЗАКЛЮЧЭННЕ	22
БІБЛІЯГРАФІЧНЫ СПІС	23
ДАДАТКІ	25

БІБЛІАГРАФІЧНЫ СПІС

1. Абрадавы фальклор гомельскага Палесся / уклад. С. В. Новак, рэд. І.Ф. Штэйнер– Гомель : Цэнтр навук.- тэхн. і дзел. інфарм., 1998. – 139 с.
2. Агапкина, Т. А. Мифопоэтические основы славянского народного календаря. Весенне-летний цикл / Т. А. Агапкина. – М. : Индрик, 2002. – 816 с.
3. Байбурин, А. К. Общая схема организации ритуала [Электронный ресурс] / А.К. Байбурин // Фольклор и фольклористика в СПбГУ. – Режим доступа: <http://folk.spbu.ru/Reader/bajburin.php?rubr=Reader-lectures>. – Дата доступа: 30.05.2020.
4. Байбурин, А. К. Ритуал в традиционной культуре : структурно-семант. анализ восточнославян. обрядов / А. К. Байбурин ; Рос. акад. наук, Музей антропологии и этнографии им. Петра Великого (Кунсткамера). – СПб. : Наука, 1993. – 240 с.
5. Баранов, Д. А. Родинный обряд : время, пространство, движение / Д. А. Баранов // Родины, дети, повитухи в традициях народной культуры : [сб. ст. / Рос. гос. гуманитар. ун-т, Ин-т высш. гуманитар. исслед. ; сост. Е. А. Белоусова ; отв. ред. С. Ю. Неклюдов]. – М., 2001. – С. 9 – 30.
6. Беларуская міфалогія : энцыкл. слоўнік / рэдкал.: С. Санько (гал. рэд.) [і інш.] ; склад. І. Клімковіч. – 2-е выд., дап. – Мінск : Беларусь, 2006. – 599 с.
7. Беларускі народны каляндар / аўт.-уклад. А. Ю. Лозка, – Мінск : Польша, 1993. – 205 с.
8. Беларускі фальклор : энцыкл. : у 2 т. / рэдкал. : Г. П. Пашкоў [і інш.]. – Мінск : БелЭн, 2005-2006. – Т. 2 : Л–Я. – 2006. – 828 с.
9. Богданович, А.Е. Пережитки древнего мирозерцания у белорусов: этногр. очерк / А. Е. Богданович. – [Факс. воспроизведение изд. 1925 г.]. - Москва : Слава!, 2009. – 159 с.
10. Булгаковский, Д. Г. Пинчуки : этногр. сб. : песни, загадки, пословицы, обряды, приметы, предрассудки, поверья, суеверия и местный словарь / собрал в Пинском уезде Мин. губернии Д. Г. Булгаковский ; [под ред. Ф. Истомина]. – СПб. : в Типографии В. Безобразова и К°, 1890. – 208 с.
11. Валачобныя песні / Акад. навук БССР, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору ; [склад.: Г. А. Барташэвіч, Л. М. Салавей, рэдкал.: В. К. Бандарчык і інш.]. – Мінск : Навука і тэхніка, 1980. – 560 с.

12. Вяселле. Абрад / [рэдкал.: В. К. Бандарчык і інш. ; уклад., уступ. арт., камент. К. А. Цвіркі ; музыч. дадат. З. Я. Мажэйка]. – Мінск : Беларус. навука, 1978. – 636с..

13. Вяселле. Песні : у 6 кн. / [рэдкал.: В. К. Бандарчыкі і інш. ; склад. Л. А. Малаш]. – Мінск : Навука і тэхніка, 1980-1988. – Кн. 2. – 1981. – 831 с.

14. Гурскі, А. І. Зіма / А. І. Гурскі // Земляробчы каляндар : абрады і звычаі / [рэд. кал.: В. К. Бандарчык, К. П. Кабашнікаў, А. С. Фядосік (гал. рэд.) ; уклад., класіфікацыя, сіст. матэрыялаў і камент. А. І. Гурскага]. – Мінск, 1990. – С. 13–40.

15. Добровольский, В. Н. Смоленский этнографический сборник : [в 4 ч.] / составил В. Н. Добровольский. – С.-Петербург, 1891. – Ч. 1 / [под ред. В. И. Ламанского и И. Н. Половинкина]. – 716 с.

16. Жніўныя песні / Акад. навук БССР, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору; [уступ. арт., уклад., сістэматызацыя тэкстаў і камент. А. С. Ліса ; уступ. арт., уклад. і сістэматызацыя напеваў В. І. Ялатава ; рэд. кал.: В. К. Бандарчык і інш.]. – Мінск : Навука і тэхніка, 1974. – 815 с.

17. Жыцця адвечны лад / уклад., прадм. і пер. У. Васілевіча. – Мінск : Маст. літ., 1998. – 607с. – (Беларускія народныя прыкметы і павер'і ; кн. 2.).

18. Зеленин, Д. К. Восточнославянская этнография : пер. с нем. / Д. К. Зеленин ; примеч. Т. А. Бернштам, Т. В. Станюкович и К. В. Чистова. – М. : Наука, 1991. – 511 с.

19. Земляробчы каляндар: абрады і звычаі / Акад. навук БССР, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору; [рэд. кал.: В. К. Бандарчык, К. П. Кабашнікаў, А. С. Фядосік (гал. рэд.) ; уклад., класіфікацыя, сіст. матэрыялаў і камент. А. І. Гурскага; уступ. арт. А. І. Гурскага, А. С. Ліса]. – Мінск : Навука і тэхніка, 1990. – 405 с.

20. Зямля стаіць пасярод свету... / уклад., прадм., пераклад, бібл. У. Васілевіча. – Мінск : Маст. літ., 1996. – 591 с. – (Беларускія народныя прыкметы і павер'і ; кн. 1.)

21. Зямная дарога ў вырай/ уклад., прадм., пер. У. Васілевіча. – Мінск : Маст. літ., 1999. – 654 с. – (Беларускія народныя прыкметы і павер'і ; кн. 3.)

22. Ивлева, Л. М. Ряженье в русской традиционной культуре / Л. М. Ивлева. – СПб. : Рос. ин-т истории искусств, 1994. – 235 с.

23. Казакова, І. В. Міфалагемы і магія ў беларускім абрадавым фальклору / І. В. Казакова. – Мінск : БОФФ, 1997. – 119 с.

24. Казкі пра жывёл і чарадзейныя казкі / Акад. навук БССР, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору ; [склад., аўт. прадмовы К. П. Кабашнікаў; рэд. В. К. Бандарчык]. – Мінск : Навука і тэхніка, 1971. – 495с.

25. Каляндарна-абрадавая паэзія / А. С. Ліс, А. І. Гурскі, В. М. Шарая, У. М. Сівіцкі ; Нац. акад. навук Беларусі, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя К. Крапівы ; навук. рэд. А. С. Фядосік. – Мінск : Беларус. навука, 2001. – 515 с.

26. Катовіч, А. В. Летнія святы : у 2 кн. / А. В. Катовіч, І. І. Крук. – Кн. 1. – Мінск : Адукацыя і выхаванне, 2009. – 368 с.

27. Катовіч, А. В. Мікольская “Свяча” – феномен абрадавай практыкі беларусаў (в. Чарапы Шклоўскага раёна Магілёўскай вобласці) / Аксана Катовіч, Янка Крук. – Мінск : Інбелкульт, 2013. – 93 с.

28. Коваль, У. І. Народныя ўяўленні, павер’і і прыкметы : даведнік па ўсходнеславянскай міфалогіі / У. І. Коваль. – Гомель : Беларус. агенства навук.-тэхніч. і дзелавой інфармацыі, 1995. – 179 с.

29. Котович, О. В. Белорусская свадьба в пространстве традиционной культуры / О. Котович, Я. Крук. – Минск : Адукацыя і выхаванне, 2012. – 848 с.

30. Кухаронак, Т. І. Маскі ў каляндарнай абраднасці беларусаў / Т. І. Кухаронак – Мінск : Ураджай, 2001. – 239 с.

31. Легенды і паданні / [склад.: М. Я. Грынблат, А. І. Гурскі ; рэдкал.: В. К. Бандарчык і інш.; рэд. тома А. С. Фядосік ; уступ. арт. М. Я. Грынבלата]. – Мінск : Навука і тэхніка, 1983. – 544 с.

32. Ліс, А. С. Валачобныя песні / А. С. Ліс ; Акад. навук БССР, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору. – Мінск : Навука і тэхніка, 1989. – 207 с.

33. Ліс, А. С. Каляндарна-абрадавая творчасць беларусаў : Сістэма жанраў. Эстэтычны аспект / А. С. Ліс. – Мінск : Беларус. навука, 1998. – 188 с.

34. Лоеўшчына... Бэзавы рай, песенны край : сучасны стан традыцыйнай культуры Лоеўшчыны / Лоеўскі раённы выканаўчы камітэт, Гомельскі дзярж. ун-т імя Ф. Скарыны; [аўт.-уклад. В. С. Новак]. – Гомель : Сож, 2007. – 471 с.

35. Лозка, А. Ю. Феномен Новага года ў беларускім фальклору / А. Ю. Лозка. – Мінск : БДПУ, 2004. – 165 с.

36. Міфалогія беларусаў : энцыкл. слоўн. / склад.: І. Клімковіч, В. Аўтушка; навук. рэд.: Т. Валодзіна, С. Санько. – Мінск : Беларусь, 2011. – 607 с.

37. Ненадавец, А. М. Міфалогія роднага краю / А. М. Ненадавец. – Мінск : Беларусь, 2018. – 399 с.

38. Новак, В. С. Міфалогія беларусаў / В. С. Новак. – Гомель: ГДУ імя Ф. Скарыны, 2005. – 252 с.

39. Пахаванні. Памінкі. Галашэнні / Акад. навук БССР, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору ; [рэдкал.: А. С. Фядосік (гал. рэд.) і інш.; уклад. тэкстаў, уступ. арт. і камент. У. А. Васілевіча ; арт.,

сістэматызацыя і камент. напеваў Т. Б. Варфаламеевай]. – Мінск : Навука і тэхніка, 1986. – 615 с.

40. Паэзія беларускага земляробчага календара / Акад. навук БССР, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору; [уклад., сістэматызацыя тэкстаў, уступ. арт. і камент. А. С. Ліса, народны календар падрыхтаваў У. А. Васілевіч; рэд. А. С. Фядосік; рэдкал.: В. К. Бандарчык і інш.]. – Мінск : Навука і тэхніка, 1992 – 613 с.

41. Сержпутоўскі, А. К. Прымхі і забабоны беларусаў-палешукоў / А. К. Сержпутоўскі. – Мінск : Універсітэцкае, 1998. – 302 с.

42. Сысоў, У. М. Структурны аналіз абраду : функцыі рытуальных і вербальных кампанентаў / У. М. Сысоў // Сямейна-абрадавая паэзія. Народны тэатр / А. С. Фядосік [і інш.], рэд. К. П. Кабашнікаў. – Мінск, 2001. – С. 277–345.

43. Традыцыйная мастацкая культура беларусаў : у 6 т. / [ідэя і агул. рэдагаванне: Т. Б. Варфаламеева]. – Мінск : Выш. шк., 2001–2013 – Т. 3: Гродзенскае Панямонне : у 2 кн., кн. 2. – 2006. – 736 с.

44. Фядосік, А. С. Адметнасці пахавальнай і памінальнай абраднасці беларусаў / А. С. Фядосік // Сямейна-абрадавая паэзія. Народны тэатр / А. С. Фядосік [і інш.]; навук. рэд. К. П. Кабашнікаў. – Мінск : Беларус. навука, 2001. – С. 346–271.

45. Цітоў, В. С. Народны каляндар / В. С. Цітоў // Народная культура Беларусі: энцыкл. давед. / пад агул. рэд. В. С. Цітова. – Мінск : Бел. энцыкл., 2002. – С. 258 – 259.

46. Чарадзейныя казкі / Акад. навук БССР, Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору; [склад.: К. П. Кабашнікаў, Г. А. Барташэвіч; рэдкал.: В. К. Бандарчык і інш.]. – Мінск : Навука і тэхніка, 1973–1978. – Ч. 1. –1973. – 648 с.

47. Шпілеўскі, П. М. Беларусь у абрадах і казках / П. М. Шпілеўскі ; пер. з рус. А. Вашчанкі. – Мінск : Літаратура і Мастацтва, 2010. – 304 с.